
Emil Zátopek a ti druzí. Na okraj jedné přednášky

Emil Zátopek a ti druzí. Na okraj jedné přednášky

Na programu výběrových přednášek o významných osobnostech české historie se v dosavadních Letních školách slovanských studií, pořádaných Ústavem bohemistických studií Filozofické fakulty Univerzity Karlovy, objevují sportovci jen výjimečně. Letos svět českého/československého vrcholového sportu zastupoval maratónský běžec, legendární Emil Zátopek. Přednášku „Velký český sportovec Emil Zátopek vypráví – a jiní vyprávějí o něm,“ pro zahraniční studenty připravila autorská dvojice Prof. PhDr. Jana Hoffmannová, DrSc. a PhDr. Bohuslav Hoffmann, CSc.

Proč jste zvolili pro svou přednášku zrovna osobnost Emila Zátopka? Nebyla by mladým studentům ze zahraničí bližší třeba současná postava českého vrcholového sportu?

My se snažíme na přednáškách Letní školy slovanských studií přibližovat velké osobnosti české kultury. V minulém roce jsme měli Zdeňka Svěráka, před tím Václava Havla a další a mysleli jsme si, že Emil Zátopek je také taková velká postava české kultury a že bychom jim ho mohli přiblížit. A samozřejmě nás k tomu vedl i nejnovější román francouzského spisovatele Jeana Echenoze nazvaný „Běhat,“ který dokazuje, že osobnost Emila Zátopka je aktuální a živá i po 60 letech. Takže mě se Zátopek nezdál jako člověk minulosti. Zajímalo nás, jak na to budou studenti reagovat, ale navíc také to, jestli dnešní běžecké nebo atletické osobnosti - Jan Železný, Roman Šebrle, Kateřina Neumannová a další - budou jako velké osobnosti v českém i mezinárodním povědomí ještě i po 50 letech.

DrSc. a PhDr. Bohuslav Hoffmann, CSc.

Jak je těžké v přednášce vybalancovat životopisný přehled zvolené osobnosti a jazykové hledisko materiálů, na kterých byla přednáška postavena?

My jsme tandem a tyto oblasti si rozdělíme - já přiblížím osobnost Emila Zátopka a moje žena se pak věnuje otázkám jazykovým a stylistickým.

Co je pro studenty v takové přednášce důležitější – osobnost a její životní příběh, tedy lidská zkušenost a poučení, které si z něj mohou vzít, nebo jazyk, kvůli němuž jsou vlastně v Praze na Univerzitě Karlově?

Myslím, že obojí je stejně důležité. Jedou sem studovat jazyk, ale také je potřeba jim přiblížit některé osobnosti české kultury a historie, nejen literatury a jazyka. A to, jak se odvíjel osud Emila Zátopka, do něhož takovým způsobem zasahovala státní moc, propaganda a politická situace období studené války, jim velmi plasticky přiblíží prostředí a život u nás ve 2. polovině 20. století.

Měla jsem pocit, že přednáška je pro studenty velmi náročná - taková nálož znalostí, pojmů, nejrůznějších dat, gramatiky, pravopisu a slovní zásoby, když se to všechno na člověka hrne rychle a v cizím jazyce, se hned tak nevidí. Je to vůbec zvládnutelné v tak krátkém čase?

Vycházíme z toho, že na přednášky, které jsou v češtině, přicházejí ti nejvyspělejší, kteří jazyk už dobře zvládají, vždyť se mezi nimi objevují například překladatelé, a viděla jste sama, že na naše pokyny při práci s textem reagovali pohotově. Snažíme se jim pomoci formou ukázek, dát jim je před oči a vést přednášku tak, aby se pracovalo s textem, protože i když jim z přednášky leccos unikne, pokud alespoň část mají před sebou písemně, tak si z ní něco odnesou. A má to i motivační charakter; mohou se k textům vrátit, vypůjčit si je v knihovně a zdokonalit se. Vybrali jsme záměrně texty z 50.,

60. a 80. let a z tohoto tisíciletí, abychom ukázali proměnu nejen jazyka, ale i obrazu osobnosti, kterou jsme si vybrali, protože Zátopek v podání Františka Kožíka je jiný člověk než v podání francouzského spisovatele Jeana Echenoze.

Děkuji za rozhovor.

Pokud se pozorovateli přednášky snad zdálo, že studenti nestíhají a měl tendenci je trochu litovat, bylo to opravdu jen zdání. Tak například Sven.

Sven je z pobytu v Čechách a zejména ze studií na Letní škole slovanských studií nadšený. Pochází z Německa a češtinu se rozhodl studovat před třemi lety a to tím nejdůkladnějším způsobem – na univerzitě v Drážďanech studuje slavistiku v kombinaci s germanistikou. A proč navštívil přednášku zrovna o Emilu Zátopkovi, když na výběr byly i jiné, neméně zajímavé? Čím může tato už víc než 50 let stará sportovní legenda oslovit dnešní mladou generaci?

„Líbí se mi čeština, je to zajímavý jazyk, a také zdejší kultura a krajina. V Čechách jsem už počtvrté, ale na Letní škole slovanských studií poprvé. Dostal jsem totiž stipendium od české vlády, sám bych si to nemohl dovolit zaplatit. Sport mě velmi zajímá a také sám sportuji. O Emilu Zátopkovi jsem hodně slyšel, ve své době byl skutečně dobrý. I my jsme měli maratónského vítěze; Waldemar Cierpinski získal dvakrát zlato na olympijských hrách v roce 1976 v Montrealu a 1980 v Moskvě, na světovém šampionátu v Helsinkách v roce 1983 získal bronzovou medaili. I jeho životní příběh byl poučný a sportovní kariéra ne zcela bez problémů. Chtěl jsem se proto o Emilu Zátopkovi dozvědět víc a tak jsem si vybral tuhle přednášku, fakta se nejlépe dozvím přímo tady v České republice.“

Přednáška o Emilu Zátopkovi také [zde](#)
(Marie Kohoutová)